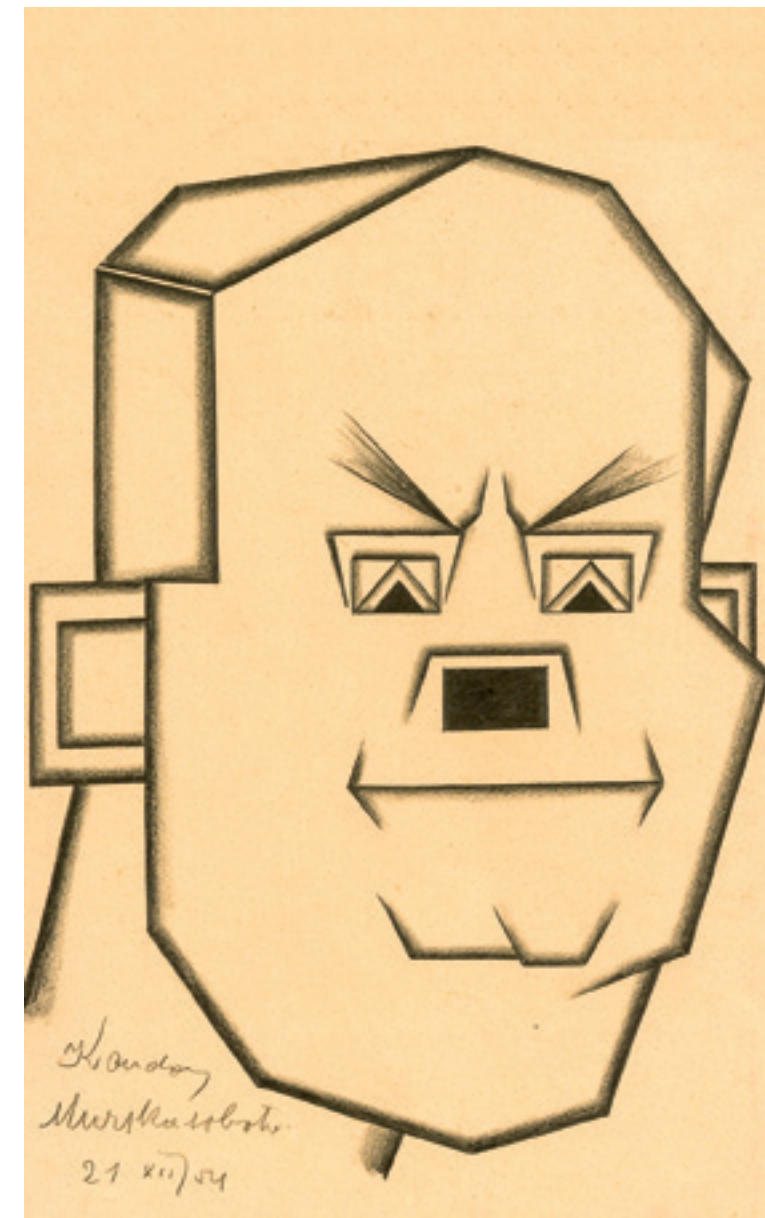

RAZSTAVA

KARIKATURE

L. KONDORJA

(1901-1963)

Ladislav Kondor se je rodil 6. avgusta 1901 v Kupšincih. Po šolanju v Murski Soboti in vajeništvu v Osijeku, kjer je prišel v prvi spor z oblastmi, sprejme odločitev, da nadaljuje umetniško pot. Na Dunaju je študiral pri profesorju Fröhlichu, vendar vsega skupaj le 12 dni. Njegov nemirni duh ga je vodil v svet. V dvanajstih letih je obiskal 3 kontinente in 36 držav. Tako navaja v časopisnih intervjujih, ki jih je sam zbral v albumu in ga hranimo v muzeju. Ob tem se je priučil 10 jezikov, a kot je priznaval sam, nobenega ni nikoli pravilno govoril, niti materni jezik madžarščino. Tudi govorna motnja je botrovala temu, da je bil njegov govor z leti čedalje manj razločen.

Prvo razstavo karikatur je za javnost pripravil leta 1931 v Oslu, na Norveškem. Od tedaj pa do svoje smrti leta 1963 v Opatiji, se je zvrstilo okrog 30 razstav, na katerih je razstavljjal med 200–300 karikatur, obenem pa obiskovalcem nudil risanje karikature za plačilo. S tem ustvarjalnim delom je tekom let nastalo blizu 50.000 risb.

V zbirki Pomurskega muzeja je hranjenih nad 260 karikatur, od hitro izrisanih s svinčnikom ali kredo, do obarvanih s posebnimi barvami, ki jih je kupoval v Egiptu. Čeprav nikoli ni želel slediti slogom in tehnikam drugih karikaturistov in umetnikov, so v zbirki številna dela z elementi kubizma in futurizma, s katerimi je dodatno poudaril značajske lastnostni upodobljencev (npr. Mussolinija).

Brez formalne likovne izobrazbe nikoli ni bil deležen odobravanja akademske stroke. V prispevku Viktorja Širca z naslovom Soboški Picasso – Karikatura v petih minutah, ki je izšel 16. avgusta 1956 v Pomurskem vestniku, je zapisano: *»Po mnenju akademskih slikarjev Kondor sploh ne more biti umetnik, ker je karikaturist. Zaradi tega je Kondor jezen na njih. Pic, pac, puc – hiša, se norčuje iz metode sodobnikov.«*

Izdal in založil: Pomurski muzej Murska Sobota, **zanj:** Metka Fujs; **besedilo:** Tamara Andrejek; **postavitvev razstave:** Pomurski muzej Murska Sobota; **priprava na tisk:** Republika Grafika; **tisk:** Evrografis Maribor; **naklada:** 300; Murska Sobota 2015

Kat. št. 135_1

ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE I

1940

Papir, barvni svinčniki

43,5 x 30 cm

UZ-1180

Prva iz serije, ki jo sestavljajo 4 risbe, prikazuje mladeniča, ki se z risarskim blokom pod roko podaja na pot k cilju.

Vesel korak se v sledečih risbah upočasni in zastane, dokler mož ne omahne v smrt. Pripoved o življenju daje slutiti, da je imel Kondor, ko jo je ustvarjal, pred očmi sebe.

Prva iz serije, ki jo sestavljajo 4 risbe, prikazuje mladeniča, ki se z risarskim blokom pod roko podaja na pot k cilju. Vesel korak se v sledečih risbah upočasni in zastane, dokler mož ne omahne v smrt. Pripoved o življenju daje slutiti, da je imel Kondor, ko jo je ustvarjal, pred očmi sebe.

Kat. št. 17

EGIPČANSKI VELEPOSESTNIK

1928

Papir, barvne krede

48 x 29,6 cm

UZ-1092

Ena najbolj slikovitih karikatur iz muzejske zbirke kaže veleposestnika iz Egipta, ki ga je Kondor upodobil v Kairu

novembra 1928. Kondor se je tega leta prvič odpravil v Egipt in narisal številne karikature, ki spadajo po izdelavi med najkvalitetnejše in najbolj likovno izpopolnjene.

Ena najbolj slikovitih karikatur iz muzejske zbirke kaže veleposestnika iz Egipta, ki ga je Kondor upodobil v Kairu novembra 1928. Kondor se je tega leta prvič odpravil v Egipt in narisal številne karikature, ki spadajo po izdelavi med najkvalitetnejše in najbolj likovno izpopolnjene.

Kat. št. 187_2

KUBISTIČNA AVTOKARIKATURA

1954

Papir, svinčnik

42,4 x 29,8 cm

UZ-1117

V zbirki hranimo skupno 10 Kondorjevih avtokarikatur, ki so nastale v času med in po drugi svetovni vojni. Na tej podobi, ki kaže vse značilnosti kubistične risbe, je Kondor prikazan kot mož zrelih let s plešo, kakor se ga še danes spominjajo tisti, ki so se znašli v družbi z njim.

Karikatura najverjetneje predstavlja poljskega violinista Bronislawa Hubermana. Nastala je v Lvovu leta 1932, dokončana pa je bila Ljubljani leta 1941. Posebnost in redkost v zbirki je sama tehnika, saj gre za risbo z rumeno kredo na temni podlagi.

Karikatura najverjetneje predstavlja poljskega violinista Bronislawa Hubermana. Nastala je v Lvovu leta 1932, dokončana pa je bila Ljubljani leta 1941. Posebnost in redkost v zbirki je sama tehnika, saj gre za risbo z rumeno kredo na temni podlagi.

Kat. št. 65

POLJSKI VIOLINIST

1932

Papir, rumena kreda

51,4 x 35,2 cm

UZ-1145

Karikatura najverjetneje predstavlja poljskega violinista Bronislawa Hubermana. Nastala je v Lvovu leta 1932, dokončana pa je bila Ljubljani leta 1941. Posebnost in redkost v zbirki je sama tehnika, saj gre za risbo z rumeno kredo na temni podlagi.

Operni pevec basist ruskega rodu Feodor Ivanovich Chaliapin (1873–1938), upodobljen v elegantni obleki z metuljčkom, je Kondorju med številnimi slavnimi, ki jih je narisal, ostal v najlepšem spominu. Razlog je posvetilo, s katerim je podpisana karikatura, in sicer nagovor a mon chere – mojemu prijatelju, na kar je bil Kondor izredno ponosen.

Operni pevec basist ruskega rodu Feodor Ivanovich Chaliapin (1873–1938), upodobljen v elegantni obleki z metuljčkom, je Kondorju med številnimi slavnimi, ki jih je narisal, ostal v najlepšem spominu. Razlog je posvetilo, s katerim je podpisana karikatura, in sicer nagovor a mon chere – mojemu prijatelju, na kar je bil Kondor izredno ponosen.

Kat. št. 89

FJODOR ŠALJAPIN, RAZLIČICA 1

1933

Papir, črna kreda

34 x 26,5 cm

UZ-1059

Operni pevec basist ruskega rodu Feodor Ivanovich Chaliapin (1873–1938), upodobljen v elegantni obleki z metuljčkom, je Kondorju med številnimi slavnimi, ki jih je narisal, ostal v najlepšem spominu. Razlog je posvetilo, s katerim je podpisana karikatura, in sicer nagovor a mon chere – mojemu prijatelju, na kar je bil Kondor izredno ponosen.

Operni pevec basist ruskega rodu Feodor Ivanovich Chaliapin (1873–1938), upodobljen v elegantni obleki z metuljčkom, je Kondorju med številnimi slavnimi, ki jih je narisal, ostal v najlepšem spominu. Razlog je posvetilo, s katerim je podpisana karikatura, in sicer nagovor a mon chere – mojemu prijatelju, na kar je bil Kondor izredno ponosen.

Operni pevec basist ruskega rodu Feodor Ivanovich Chaliapin (1873–1938), upodobljen v elegantni obleki z metuljčkom, je Kondorju med številnimi slavnimi, ki jih je narisal, ostal v najlepšem spominu. Razlog je posvetilo, s katerim je podpisana karikatura, in sicer nagovor a mon chere – mojemu prijatelju, na kar je bil Kondor izredno ponosen.